

แนวทางการกระจายอำนาจรูปแบบองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ
กรณีศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการภูเก็ต*
GUIDELINES FOR DECENTRALIZATION IN SPECIAL FORM OF LOCAL
AUTHORITATIVE ORGANIZATION: PHUKET GOVERNOR ELECTION

วีรภัทร์ พันธุ์หาญ¹
Verapat Phanhan¹
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น¹
Western University, Thailand.¹
Email : verapat.western@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตในการปรับรูปแบบการปกครองไปเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญทางด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำชุมชนจำนวน 15 คน โดยใช้การเก็บข้อมูลจากการประชุมกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การประชุมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมในการปรับรูปแบบการปกครองไปเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอยู่ในระดับมาก ในด้านลักษณะพิเศษของพื้นที่ ด้านรายได้ของพื้นที่ ด้านความเข้มแข็งในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ด้านลักษณะพิเศษในการให้บริการสาธารณะ

คำสำคัญ : 1. จังหวัดจัดการตนเอง 2. จังหวัดภูเก็ต 3. การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

ABSTRACT

This qualitative study aims to study the readiness of Phuket Province in changing its administration model into a special form of local authoritative organization. There are 15 key informants including provincial and local government administration executives, experts in political science and public administration and community leaders using data collected from focus group meetings and analyze the data using content analysis.

The findings reveal that Phuket is ready to change its administration model into a special form of local authoritative organization at a high level in terms of the Special characteristics of the area, Income of the area, Strength of management of local authoritative organizations and Special characteristics of public services.

Keywords : 1. Self-managed province 2. Phuket 3. Special form of local authoritative organization

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเลือกตั้งท้องถิ่น (Local Election) หมายถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เข้าไปบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเป็นพลเมืองซึ่งอาศัยอยู่ในเขตปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่ในระดับเมืองหรือจังหวัดต่ำลงมา โดยมีชื่อเรียกเขตการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีเขตการปกครอง ตัวอย่างเช่น เคาน์ตี (County) เทศบาล (Municipal) ทาวน์/ทาวน์ชิพ (Town/Township) (เอกพลณัฐ ญัฐพัชร์นันท์, ม.ป.ป.) ประเทศฝรั่งเศสจะมีการจัดโครงสร้างแบบ 3 ชั้น ประกอบด้วย ภาค (Région) จังหวัด (Département) และเทศบาล (Commune) นอกจากนี้ ยังมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยเขตนครปารีส และเขตเมืองใหญ่ (เมือง Lyon และเมือง Marseille) การปกครองนอกแผ่นดินใหญ่ ประกอบด้วย เกาะ Cosica จังหวัดโพ้นทะเล (DOM) และดินแดนโพ้นทะเล (TOM) (โชคสุข กรกิตติชัย, 2560)

สำหรับประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป จัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งขึ้น โดยมีลักษณะหรือองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ แต่ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป อาจจะมีหลายประเภทก็ได้ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปของประเทศไทยจะมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ (โชคสุข กรกิตติชัย, 2560) 1.1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้นำกำกับดูแล 1.2) เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้นำกำกับดูแล (โดยแบ่งออกเป็นเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) 1.3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้นำกำกับดูแล

2)การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะหรือองค์ประกอบบางประการแตกต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่ว ๆ ไป ความแตกต่างนี้สืบเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้น ๆ เอง เช่น เป็นท้องถิ่นที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมาก เป็นท้องถิ่นที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น หรือเป็นท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (กทม.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา (ไชยสุข กรกิตติชัย, 2560)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นโดยมีลักษณะพิเศษบางประการที่แตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ด้วยผลสืบเนื่องมาจาก ลักษณะเฉพาะ ของท้องถิ่นนั้น ๆ ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปที่ใช้กับพื้นที่ทั่วประเทศไม่มีความเหมาะสมกับการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ขึ้น เพื่อให้รับผิดชอบภารกิจนี้ ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, 2541) (1) การมีโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อให้มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยการมีโครงสร้างที่แตกต่างไปนี้อาจเป็นกรณีที่มีการจัดรูปแบบการบริหารจัดการที่ต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น เช่น รูปแบบการบริหารเมืองพัทยาตามกฎหมายเดิม ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ที่มีการนำเอารูปแบบสภา-ผู้จัดการ (City – Manager) ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการบริหารเทศบาลในประเทศสหรัฐอเมริกาเข้ามาใช้ (2) การกำหนดที่มาของผู้บริหาร ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่จะเป็นผู้ผลักดันให้พื้นที่ที่มีความเจริญ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยทั่วไปมักจะมีการกำหนดที่มาของผู้บริหารที่แตกต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เช่น ผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรง ในกรณีของกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายเดิม ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 และผู้บริหารที่มาจาก การว่าจ้างมืออาชีพ ในกรณีของเทศบาลเมืองพัทยา ตามกฎหมายเดิม ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 เป็นต้น (3) การมีอำนาจหน้าที่ในทางการบริหารกิจการสาธารณะที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่นเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินการต่าง ๆ เช่น กรณีเมืองพัทยา เนื่องจากเมืองพัทยามีลักษณะเป็นเมืองท่องเที่ยว การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้กับเมืองพัทยาจึงมีการกำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวซึ่งไม่มีกำหนดไว้ในท้องถิ่นอื่น เป็นต้น (4) รายได้ประการที่สำคัญที่สุดในการพิจารณาว่า ท้องถิ่นใดควรที่จะบริหารจัดการในรูปแบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ นั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือประเด็นเรื่องรายได้ขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่จะต้องมีความพอที่จะบริหารจัดการเองได้ ทั้งนี้เพราะหากท้องถิ่นไม่มีศักยภาพทางรายได้ที่พอเพียงในการนำมาใช้จัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้กับประชาชนแล้ว ท้องถิ่นนั้นก็ต้องยังพึ่งพารัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหมายความว่าท้องถิ่นดังกล่าวก็จะยังขาดอิสระในด้านการคลังจึงไม่มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (5) การมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลที่แตกต่างจากท้องถิ่นอื่น มีการจัดตั้งองค์กรบริหารงานบุคคลที่แตกต่างจากองค์กรท้องถิ่นอื่น คือ กรุงเทพมหานครมี คณะกรรมการ

บริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร (ก. กทม.) และคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของเมืองพัทยา (ก.เมืองพัทยา) ทำหน้าที่เป็นองค์กรการบริหารงานบุคคลของหน่วยการปกครองดังกล่าว เพื่อให้มีความคล่องตัว ในการบริหารมากขึ้น (6) ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้มีอำนาจกำกับดูแลมีความแตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ในบางประเทศได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกับผู้มีอำนาจกำกับดูแลให้ต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เช่น กรุงโซล ในประเทศเกาหลีใต้ จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล กล่าวคือ กรุงโซลจะขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีโดยตรง เป็นต้น หรือในกรณีของไทยเองนั้น กรุงเทพมหานครก็อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั่นเอง

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนั้น เป็นการปกครองที่เน้นหนักในด้านของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือการแก้ไขสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ โดยลักษณะที่พบเห็นโดยทั่วไปได้แก่การปกครองในพื้นที่ ๆ มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, 2546) (1) เขตนครหลวงหรือเขตพื้นที่ที่เป็นเมืองหลวง โดยทั่วไปแล้ว การปกครองในเขตนครหลวงของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ต่างก็มีลักษณะที่พิเศษแตกต่างจากการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบปกติทั่วไป เนื่องด้วยสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ โครงสร้างสังคม อาชีพ จำนวนประชากร ภารกิจหน้าที่ที่ต้องดำเนินการ ทำให้เขตการปกครองในนครหลวงมักจะแตกต่างจากเขตการปกครองในรูปแบบอื่น ๆ ยกตัวอย่างสำหรับในประเทศไทยเอง คือ กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างองค์กรที่แตกต่างจากการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือ มีสภากรุงเทพมหานคร (โดยมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร) มีสภาเขต (สมาชิกสภาเขต) มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง โดยเขตพื้นที่ที่เป็นเมืองหลวงของประเทศจะเป็นบริเวณที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมของส่วนราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ จึงทำให้มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อพยพโยกย้ายเข้ามาเป็นประชากรแฝง (มิได้แจ้งย้ายที่อยู่กับสำนักทะเบียนราษฎร) ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลทางด้านการทำงาน การศึกษา (ในเขตกรุงเทพมหานคร) ทำให้การจัดรูปแบบการบริหารจัดการต้องแตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาได้ การจัดรูปแบบการบริหารจัดการเมืองหลวงจึงต้องคำนึงถึงศักยภาพในการจัดการกับปัญหาของเมืองหลวงได้ดี ต้องเป็นรูปแบบที่มีความคล่องตัวสูง เมืองหลวงที่มีการจัดรูปแบบเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร กรุงปารีส (ประเทศฝรั่งเศส) และมหานครโตเกียวของประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น (2) เขตพื้นที่ชายแดน เขตพื้นที่หรืออาณาบริเวณที่เป็นชายแดน เป็นพื้นที่ที่มักจะเสี่ยงต่อการประสบกับปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านความมั่นคง ดังนั้น ในการบริหารปกครองพื้นที่ส่วนนี้จึงมีความละเอียดอ่อนเป็นพิเศษ กล่าวคือ หน่วยงานที่เข้าไปดูแลในพื้นที่ควรมีอำนาจบางประการที่จะสามารถตัดสินใจในการดำเนินการที่ทันท่วงทีเมื่อเกิดวิกฤติการณ์บางอย่างขึ้น เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ ในกรณีการบริหารจัดการเขตพื้นที่ในลักษณะดังกล่าวนี้ มีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดและอาจสามารถนำมาปรับใช้ในเขตบริเวณพื้นที่ชายแดนของประเทศไทยได้ก็คือ การปกครองแบบ “เขตแขวง” หรือ “ภาค” (Regions) ในประเทศอิตาลี ซึ่งมีตัวอย่างเช่น เขตเกาะซิซิลี ซึ่งมีปัญหาในด้านของการก่อความไม่สงบเกี่ยวกับการแยกตัวเป็นเอกราช หรือในกรณีของเขตวาลเด ดาโอस्ता ที่มีเขตปลอดศุลกากร มีพลเมืองที่พูดภาษาฝรั่งเศส

และภาษาฝรั่งเศสกับภาษาอิตาลีใช้ได้เท่ากันในโรงเรียนและในทางการบริหาร เป็นต้น (3) แหล่งท่องเที่ยว เขตพื้นที่บริเวณที่เป็นเมืองท่องเที่ยว นั้น มักจะมีการกระจุกตัวของประชากรอยู่ในบริเวณที่เป็นศูนย์รวมการบริการการท่องเที่ยว หรือในพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งในพื้นที่ส่วนนี้จะมี ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าส่วนอื่นของพื้นที่ ลักษณะของการดำเนินชีวิตของประชาชนก็จะมี ความแตกต่างจากในพื้นที่ส่วนอื่น ทำให้ความต้องการในการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน ก็ต่างกันไปด้วยกับพื้นที่ส่วนอื่น ด้วยเหตุนี้ เมืองท่องเที่ยวหลายแห่งจึงมักมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขึ้นเพื่อให้ดูแลพื้นที่นี้เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีเขตพื้นที่ดังกล่าวนี้ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม (4) พื้นที่เกาะและชนบท เกาะและพื้นที่ชนบทที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ห่างไกล ความเจริญนั้น มักจะเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค ทำให้เกิด ปัญหาความล่าช้าในเรื่องการให้บริการกับประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนี้ ความต้องการในเรื่องของการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานยังมีอยู่มาก การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นให้มี หน้าที่รับผิดชอบจัดทำบริการสาธารณะนอกเหนือไปจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค จึงเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง แต่ทั้งนี้ ความแตกต่างในเรื่องลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ การดำเนิน ชีวิตของประชาชน จำนวนประชากร จึงมักจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นจังหวัดเดียวที่มีสภาพเป็น เกาะตั้งอยู่ในทะเลอันดามันและถือว่าเป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทย โดยได้ชื่อว่า เป็น “ไข่มุกแห่งอันดามัน” กล่าวคือ เป็นจังหวัดที่มีความสวยงาม หาดทรายขาวสะอาดตัดกับ น้ำทะเลอย่างชัดเจน และขณะเดียวกันภูเก็ตถือว่าเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่นเป็นของตนเอง โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมชิโน-โปรตุกีส และได้ชื่อว่าเป็นเมือง East Meet West ที่ซึ่งตะวันออกพบตะวันตก นั่นคือภูเก็ตมีลักษณะของความทันสมัยและเป็นเมืองนานาชาติที่ในขณะเดียวกันก็ดำรงศิลปะและวัฒนธรรมเป็นของตนเองได้อย่างเด่นชัด สำหรับสภาพทั่วไปจังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่ทั้งหมด 543.034 ตารางกิโลเมตร หรือ 356,271.25 ไร่ มีประชากรทั้งสิ้น 432,011 คน จากการสำรวจพบว่านอกจากประชากรในทะเบียนราษฎรแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมี ชาวต่างชาติที่มาอยู่อาศัยและทำงานเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตประกอบไปด้วย อำเภอ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง นอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน จังหวัดอีก 19 แห่ง เป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 12 แห่ง และ องค์การบริหาร ส่วนตำบล 6 แห่ง (สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2566)

จากกระแสการกระจายอำนาจการปกครอง โดยการยกระดับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี รายได้เพิ่มขึ้นเป็นเทศบาลตำบล และการส่งมอบการบริหารจัดการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำ ตำบล (รพ.สต.)ให้อยู่ในอำนาจการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงกระแสการ จัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตใน การปรับรูปแบบการปกครองไปเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตในการปรับรูปแบบ การปกครองไปเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 การศึกษานี้มีประโยชน์เพื่อทราบความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตในการปรับปรุงแบบการปกครองไปเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 คน นักธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 คน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 3 คน และ ผู้นำชุมชนในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 คน โดยใช้การประชุมกลุ่ม (Focus Group) เป็นเครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่ในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย มีลักษณะภูมิประเทศ เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ มีเกาะบริวาร 33 เกาะ โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ 17 ตำบล 96 หมู่บ้าน มีประชากรตามทะเบียนราษฎร รวม 417,885 คน อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 59.59 รองมาเป็นอำเภอถลางร้อยละ 26.79 และอำเภอกะทู้ร้อยละ 13.62 ตามลำดับ ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน อายุ 26 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.96 รองลงมาเป็นวัยเด็ก ร้อยละ 24.85 วัยสูงอายุ ร้อยละ 12.77 และวัยเยาวชน (อายุ 18 – 25 ปี) ร้อยละ 10.41 ประชากรในจังหวัดนับถือศาสนาพุทธมากที่สุด รองมาเป็น อิสลาม คริสต์ และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่าจังหวัดภูเก็ต มีความโดดเด่นด้านประเพณี และวัฒนธรรม ประเพณีที่ขึ้นชื่อของจังหวัดคือประเพณีถือศีลกินผัก และจังหวัดภูเก็ตยังได้รับคัดเลือกให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร (City of Gastronomy) จากองค์การยูเนสโก ซึ่งเป็นหนึ่งใน 18 เมืองทั่วโลก ทั้งยังมีภาษา อาคารบ้านเรือน และการแต่งกาย ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ด้านสาธารณสุข ในจังหวัดภูเก็ตมีโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและเอกชน รวม 8 แห่ง มีโรงพยาบาลวชิระภูเก็ตที่มีสถานะเป็นโรงพยาบาลศูนย์ในการดูแลคนในพื้นที่จังหวัดอันดามัน โรงพยาบาลรัฐสังกัดกระทรวงมหาดไทย 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลอบจ.ภูเก็ต สาเหตุการตาย 5 อันดับแรกจาก โรคต่าง ๆ ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า มีผู้เสียชีวิตด้วยสาเหตุโรคเนื้องอกร้ายสูงที่สุด โดยเสียชีวิตจำนวน 276 คน คิดเป็นอัตรา 66.16 รายต่อประชากรแสนราย รองลงมาเป็นโรคปอดบวม จำนวน 106 ราย คิดเป็นอัตรา 25.41 รายต่อประชากรแสนราย ลำดับ 3 และ 4 โรคหัวใจขาดเลือด และ โรคหลอดเลือดสมองจำนวน 103 ราย คิดเป็น อัตรา 24.69 รายต่อประชากรแสนราย และ ลำดับ 5 โรคติดเชื้อในกระแสเลือดจำนวน 77 ราย คิดเป็นอัตรา 18.46 ราย ต่อประชากรแสนราย

ด้านการศึกษา จังหวัดภูเก็ต มีสถานศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบรวม 320 แห่ง ครอบคลุมทั้งที่เป็นสถานศึกษาสำหรับนักเรียนทั่วไปทั้งในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ โรงเรียนเฉพาะความพิการ ซึ่งมีจำนวน 1 แห่ง และศูนย์การศึกษาพิเศษ 1 แห่ง นอกจากนี้ยังมี

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 5 แห่ง สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4 แห่ง โดยในปีการศึกษา 2564 มีนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในระบบ การศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งหมด จำนวน 92,716 คน โดยอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 36.15 หรือประมาณหนึ่งในสามของจำนวนนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด

ด้านแรงงาน ประชากรและกำลังแรงงานจากข้อมูลของสำนักงานสถิติจังหวัดภูเก็ต ที่ได้ ดำเนินการสำรวจสถานะการทำงานของประชากรในจังหวัดภูเก็ตไตรมาสที่ 1 ปี 2565 (มกราคม - มีนาคม) พบว่าจังหวัดภูเก็ต มีประชากรทั้งสิ้น 605,705 คนเป็นผู้อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 18 ปีขึ้นไป) จำนวน 487,279 คน (คิดเป็นร้อยละ 80.45 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ขณะที่ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 118,426 คน (คิดเป็นร้อยละ 19.55 ของจำนวนประชากรทั้งหมด) เป็นผู้ที่อยู่ในกำลัง แรงงานจำนวน 320,789 คน จำแนกเป็นผู้มีงานทำ 304,329 คน (ร้อยละ 94.89 ของผู้อยู่ในกำลัง แรงงานทั้งหมด) และผู้ว่างงาน จำนวน 16,462 คน (ร้อยละ 5.13) ผู้มีงานทำจำนวน 304,327 คน ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 9,532 คน (ร้อยละ 3.13) และทำงานนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 294,795 คน (ร้อยละ 96.87) โดยทำงานในสาขาการขนส่ง การขายปลีกมากที่สุด จำนวน 72,315 คน (ร้อยละ 25.18) รองลงมาคือ สาขาโรงแรมและอาหาร จำนวน 70,190 คน (ร้อยละ 23.06) อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน เมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณ จากกำลังแรงงานซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล เปรียบเทียบ กับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัดภูเก็ต ปี 2564 พบว่าอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมี อัตราร้อยละ 69.68 มีสัดส่วนลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ - 0.07 และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 - 2564 พบว่าอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง

ด้านเศรษฐกิจและรายได้ในปี 2563 จังหวัดภูเก็ตมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคา ประจำปี (Gross Provincial Product : GPP) เท่ากับ 134,616 ล้านบาท และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวล รวม จังหวัด (Gpp per capita) เท่ากับ 226,158 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งสูงเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ และ อยู่ในลำดับที่ 14 ของประเทศ ในขณะที่ปี 2562 จังหวัดภูเก็ต มี GPP เท่ากับ 248,716 ล้านบาท และมี Gpp per capita เท่ากับ 423,082 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งสูงเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ และลำดับ ที่ 7 ของประเทศ มีอัตราการชะลอตัวร้อยละ 46.5 ซึ่งชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2562 ที่มีการ อัตราการขยายตัวร้อยละ 3.9

ภาคีเครือข่าย เครือข่ายด้านสังคมที่เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 จำนวน 26 แห่ง โดยในรอบปี 2564 มีมูลนิธิสมาคม และ องค์กรภาคเอกชน ยื่นจดทะเบียนรับรององค์กรสาธารณประโยชน์ทั้งหมดจำนวน 3 แห่ง ซึ่งอยู่ ระหว่างการรอการประกาศในราชกิจจานุเบกษา องค์กรสวัสดิการชุมชน 20 แห่ง สภาเด็กและ เยาวชน 22 องค์กร ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป 7 แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพ ของผู้สูงอายุ 6 แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนครบ 18 แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จำนวน 4,038 คน โครงการบ้านมั่นคง 6 เมือง 13 ชุมชน และมีคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 216 คน

1. ด้านลักษณะพิเศษของพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ (ร้อยละ 100) ว่า ภูเก็ตมีลักษณะพิเศษที่เป็นพื้นที่เกาะและพื้นที่ชนบทที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ห่างไกลจากราชการส่วน

ภูมิภาค ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในเรื่องการให้บริการกับประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว นอกจากนี้ ความต้องการในเรื่องของการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานยังมีอยู่มาก การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษให้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดทำบริการสาธารณสุขนอกเหนือไปจากราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคจึงเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยเกาะจำนวนมาก การติดต่อสื่อสารระหว่างเกาะยังใช้การเดินทางด้วยเรือเป็นหลัก รวมถึงการดำเนินชีวิตของประชาชนในเกาะต่าง ๆ ยังมีความแตกต่างจากราชการส่วนภูมิภาคอื่น ๆ รวมถึง เขตพื้นที่ที่เกิดขึ้นเป็นเมืองท่องเที่ยวเกือบทั้งจังหวัด มีการกระจุกตัวของประชากรอยู่ในบริเวณที่เป็นศูนย์รวมการบริการการท่องเที่ยว หรือในพื้นที่ที่มีสถานที่ท่องเที่ยว ลักษณะของการดำเนินชีวิตของประชาชนก็มีความแตกต่าง ทำให้ความต้องการในการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานก็ต่างกันไปด้วยกับพื้นที่ส่วนอื่น ด้วยเหตุนี้ จึงสมควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีเขตพื้นที่ดังกล่าวนี้ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม

2. ด้านรายได้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.67) ให้ความเห็นว่าจังหวัดภูเก็ตมีรายได้ต่อหัวของประชากรอยู่ในระดับต้น ๆ ของประเทศ โดยในปี 2562 ประชากรมีรายได้ต่อหัวประมาณ 400,500 บาท/คน และลดลงในช่วงสถานการณ์โควิด เหลือประมาณ 220,000 บาท/คน และหลังจากภูเก็ตกลับมาเปิดประเทศอีกครั้งหลังจากสถานการณ์โควิดคลี่คลาย รายได้ของประชาชนในปี 2565 อยู่ที่ประมาณ 334,000 บาท/คน นอกจากนี้ภูเก็ตยังมีรายได้ทางด้านภาษีและอากรต่าง ๆ จากการให้บริการโรงแรม และการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้หลักของภูเก็ต โดยรายได้จากการจัดเก็บภาษีของภูเก็ตอยู่ในลำดับที่ 6 ของประเทศ ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการใช้ภาษีที่จัดเก็บจากพื้นที่ภูเก็ตมาใช้ในการบริการสาธารณสุขของภูเก็ตได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินงบประมาณของราชการบริหารส่วนกลาง

3. ด้านความเข้มแข็งในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.33) ให้ความเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูเก็ตมีความเข้มแข็งมากในการให้บริการสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูเก็ตมีความพร้อมและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนที่มีทะเบียนราษฎรในพื้นที่ ประชาชนที่มาทำงาน และนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เช่น การให้บริการด้านสาธารณสุข การให้บริการด้านสาธารณสุข การให้บริการด้านการคมนาคมในพื้นที่ การให้บริการด้านการศึกษา การให้บริการด้านความปลอดภัย

4. ด้านลักษณะพิเศษในการให้บริการสาธารณสุข ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.00) ให้ความเห็นว่า การให้บริการสาธารณสุขของภูเก็ตมีความพิเศษแตกต่างจากพื้นที่อื่น เนื่องจากพื้นที่จังหวัดภูเก็ตทั้งจังหวัด รวม 33 หมู่เกาะนั้น เป็นพื้นที่ที่เน้นการท่องเที่ยวเป็นหลักประกอบด้วย (1) การบริการสาธารณสุขที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน ได้แก่ การสาธารณสุขปฐมภูมิ และสาธารณสุขการต่าง ๆ การประปา ไฟฟ้า ถนนสะพาน การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล การรักษาพยาบาล การจัดการศึกษา (2) การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ การจัดระเบียบสังคม การรักษาความสงบ การรักษาความปลอดภัย การคุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การดับเพลิง การ

กัญยา (3) การจัดสวัสดิการสังคมและการประชาสัมพันธ์ เป็นการจตุกกิจกรรมเพื่อบุคคลด้อยโอกาส ยากไร้ พึ่งพาตนเองไม่ได้ ได้แก่ การรักษาพยาบาล อาคารสงเคราะห์ สถานธนาบาล การสงเคราะห์ คนพิการเด็กกำพร้า คนชรา เนื่องจากการจัดทำกิจกรรมประเภทนี้จะมีค่าใช้จ่ายสูง จำเป็นต้องใช้ งบประมาณของราชการส่วนกลางตามนโยบายรัฐบาลมาประกอบด้วย (4) การจัดการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การแก้ไขปัญหาหมอกควันในท้องถิ่น (ขยะ อากาศเสีย น้ำ เสีย ฝุ่น) รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเป็นบริการสาธารณะที่ ภูเก็ตให้ความสำคัญมากเนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาใช้บริการ พื้นที่ภูเก็ตทำให้เกิดขยะ ฝุ่นจากการก่อสร้าง และยานพาหนะ และน้ำเสียเป็นจำนวนมาก ซึ่ง จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ในขนาดใหญ่ระดับจังหวัด (5) การส่งเสริมและอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมเผยแพร่ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี อนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งภูเก็ตมีโบราณสถาน และ พื้นที่อนุรักษ์จำนวนมาก เช่น เขตพื้นที่เมืองเก่า โบราณสถาน และสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส และ (6) การอำนวยความสะดวกและบริการประชาชนเพิ่มเติมตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นที่ แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม เช่น การให้บริการขนส่งมวลชน (รถแท็กซี่ รถเมล์ หรือ การขนส่ง สาธารณะอื่นๆ) ห้องสมุด สนามเด็กเล่น สนามกีฬาทางบกและทางน้ำ รวมถึงการจัดการแข่งขันกีฬา ระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลก เป็นต้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าจังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมในการปรับปรุงแบบการปกครองไปเป็น การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอยู่ในระดับมาก ในด้านลักษณะพิเศษของพื้นที่ ด้านรายได้ของ พื้นที่ ด้านความเข้มแข็งในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ด้านลักษณะพิเศษ ในการให้บริการสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิทักษ์ เชาววัฒนาพร ยุทธพร อิสระชัย และ ธนศักดิ์ สายจำปา, 2562) ศึกษาเรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมในการปกครองตนเองของจังหวัดภูเก็ตสรุป ได้ว่าสภาพแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ตที่มีความเหมาะสมต่อการปกครองตนเอง เนื่องจากมีรายได้มาก เพียงพอสำหรับการพัฒนาจังหวัด โดยมีความพร้อมหลายด้านได้แก่ 1.ด้านการเมืองภาคประชาชน 2. ด้านระบบเศรษฐกิจ 3.ด้านสังคม 4.ด้านการศึกษาและสุขภาพ 5.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (2) รูปแบบโครงสร้างที่เหมาะสม คือรูปแบบ การปกครองตนเองภูเก็ตอย่างยั่งยืนด้วย พลเมือง เป็นโครงสร้างที่ขึ้นโดยตรงกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ขึ้นกับการบริหารราชการ ส่วนภูมิภาคแบบเดิม ซึ่งโครงสร้างใหม่ จะมีการบริหารงานจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย (2.1) ผู้ว่า ราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยมีวาระ 4 ปี (2.2) สภาจังหวัด ภูเก็ตมาจากการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 24 คน มีวาระ 4 ปี (3) สภา ผู้ทรงคุณวุฒิมาจากการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 10 คน มีวาระ 6 ปี (พิทักษ์ เชาววัฒนาพร ยุทธพร อิสระชัย และ ธนศักดิ์ สายจำปา, 2562)

7. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ได้แก่ จังหวัดที่มีความพร้อมที่จะปรับรูปแบบการปกครองไปเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะต้องมีลักษณะพิเศษของพื้นที่ เช่น เป็นเกาะ เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นสถานที่แข่งขันกีฬาประจำปีในระดับสากล มีรายได้ของพื้นที่เพียงพอในการดูแลพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีลักษณะพิเศษในการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีรถประจำทางในเส้นทางทุกอำเภอ มีรถ Taxi บริการ หรือ มีรถไฟบริการทุกอำเภอ เป็นต้น ผู้วิจัยได้จัดทำองค์ความรู้ให้ในรูปแบบของจังหวัดจัดการตนเองดังภาพที่ 1

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดควรนำเสนอแนวทางการปรับรูปแบบการปกครองของจังหวัดไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อขอรับฟังความเห็น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.1.2 สำนักงานปกครองจังหวัดควรนำผลการศึกษาจัดทำแนวทางการเป็นจังหวัดจัดการตนเอง

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.1.3 ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดภูเก็ตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์มากขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

- โชคสุข กรกิตติชัย. (2560). การเลือกตั้งท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : รัฐสภา.
- พิทักษ์ เชาว์วัฒนาพร ยุทธพร อีสระชัย และ ธนศักดิ์ สายจำปา. (2562). การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการปกครองตนเองของจังหวัดภูเก็ต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ. (2541). การจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ: ศึกษากรณีจังหวัดภูเก็ต, รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ศึกษการพัฒนาระชาธิปไตย.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ. (2546). การศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการบริหารและแนวทางการพัฒนาพื้นที่เกาะสมุย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. (2566). ข้อมูลจังหวัดภูเก็ต. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2566. จาก https://www.phuket.go.th/webpk/file_data/intropk/dataPK59.pdf

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการกระจายอำนาจรูปแบบองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการภูเก็ต” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาและการช่วยเหลืออย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ที่ได้กรุณาตรวจสอบแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจทานเครื่องมือรวมทั้งให้กำลังใจและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้